

**Regulamin musztry**  
**Związku Harcerstwa Adwentystycznego**  
**„Pathfinder”**

**Uchwalony dnia 17 lutego 2013 r.**

**Poznań – 2013**

## SPIS TREŚCI

### I. ZASADY HARCERSKIEGO ZACHOWANIA

1. Harcerski styl
2. Przełożony, podwładny, starszy, młodszy
3. Przedstawianie się
4. Meldowanie się
5. Oddawanie honorów

### II. ZASADY MUSZTRY

1. Wstęp
2. Komenda
3. Musztra indywidualna
  - 3.1. Postawa zasadnicza
  - 3.2. Postawa swobodna
  - 3.3. Meldowanie
  - 3.4. Oddawanie honorów w miejscu
  - 3.5. Zwroty w miejscu
4. Musztra zespołowa
  - 4.1. Szyk - rodzaje i elementy
  - 4.2. Wykonywanie zbiórek
  - 4.3. Równanie i krycie
  - 4.4. Odliczanie
  - 4.5. Występowanie i wstępowanie
  - 4.6. Rozejście się
  - 4.7. Przesunięcie szyku
  - 4.8. Zmiana szyku
    - w miejscu
    - w marszu
  - 4.9. Marsz i zatrzymanie
5. Apel drużyny/obozu

# **I. ZASADY HARCERSKIEGO ZACHOWANIA**

## **1. Harcerski styl**

1. Harcerz zawsze zachowuje się zgodnie z zasadami zawartymi w Przyrzeczeniu i Prawie Harcerskim.
2. Harcerz jest uprzejmy, kulturalny, rycerski, pogodny i zdyscyplinowany.
3. Oficjalnym pozdrowieniem harcerskim jest „Czuwaj Marana Tha”.
4. Harcerz występuje w mundurze zgodnym z Regulaminem mundurowym.

## **2. Przełożony, podwładny, starszy, młodszy**

1. Harcerz w stosunku do innych harcerzy może być przełożonym lub podwładnym, starszym lub młodszy.

2. Przełożonym jest harcerz (instruktor), który na podstawie postanowień przepisów organizacyjnych lub decyzji przełożonych wyższych szczebli odpowiada za czynności służbowe innych harcerzy (instruktorów). Ma on prawo do:

- wydawania rozkazów lub poleceń innym harcerzom,
- kierowania służbą i działalnością podległych mu harcerzy.

Harcerz (instruktor), który jest przełożonym, powinien mieć wyższy lub równy swoim podwładnym stopień harcerski (instruktorski). Przełożony ma obowiązek swoim zachowaniem dawać przykład zdyscyplinowania, odwagi, wytrwałości, sumienności i kulturalnego postępowania.

3. Podwładnym jest harcerz (instruktor) podporządkowany przełożonemu. Podwładny powinien mieć tylko jednego bezpośredniego przełożonego.

4. Starszym jest harcerz (instruktor), który ma wyższy stopień harcerski (instruktorski), a młodszy ten, który ma niższy stopień harcerski (instruktorski).

5. Rozmowa z przełożonym, podwładnym

Zwracając się oficjalnie do przełożonego, podwładnego a także równego stopniem, harcerze (instruktorzy) posługują się słowem „druhu, družno”, np. „družno komendantko/druhu komendancie (...)”, „druhu harcymistrzu (...)”, „druhu Andrzeju (...)”, „družno Danuto (...)”.

Harcerze i instruktorzy witając się i żegnając używają pozdrowienia „Czuwaj Marana Tha”.

## **3. Przedstawianie się**

Harcerz, przedstawia się oficjalnie przełożonemu lub starszemu stopniem:

- podchodząc do przełożonego lub starszego stopniem, który nas nie zna;
- staje w postawie zasadniczej, oddaje honory;
- podaje pełnią funkcję, imię, nazwisko i przydział służbowy.

np. „Czuwaj Marana Tha! druhu przewodniku, zastępowy Jan Kowalski, Zastęp „Sokoły” ze 105 Drużyny rzeszowskiej, melduje obecność na biwaku”.

## **4. Meldowanie się**

Harcerz instruktor na wezwanie przełożonego „Jan Kowalski do mnie”, melduje się podchodząc do niego, stając w postawie zasadniczej, oddając honory i mówiąc: „Czuwaj Marana Tha! druhu Komendancie, Przewodnik Jan Kowalski melduje się na rozkaz”.

Meldunek składa również harcerz przełożonemu po wykonaniu rozkazu (zadania).

## **5. Oddawanie honorów**

Oddawanie honorów i odpowiadanie na nie jest miłym, tradycyjnym obyczajem harcerskim. Jest zewnętrzną oznaką dyscypliny harcerskiej, szacunku dla przełożonych i kolegów. Jest to wyraz dobrego, harcerskiego wychowania.

Harcerzy instruktorów obowiązuje wzajemne oddawanie sobie honorów zgodnie z zasadami musztry.

1. Podwładni oraz młodsi stopniem harcerskim oddają honory pierwsi, a harcerze równi stopniem – jednocześnie.

Harcerze i instruktorzy są zobowiązani oddawać honory:

- prezydentowi RP,
- prezesowi Rady Ministrów,
- fladze państwowej, fladze ZHA, w czasie ich podnoszenia i opuszczania, sztandarom wojskowym, sztandarom organizacji społecznych, banderze wojennej w czasie jej podnoszenia i opuszczania,
- przed Grobem Nieznanego Żołnierza,
- przed miejscem upamiętnionym bohaterską walką i męczeństwem narodów, jeżeli są tam wystawione wojskowe lub harcerskie posterunki honorowe,
- pogrzebom z asystą honorową.

2. Fladze państwowej, fladze ZHA oraz sztandarom wojskowym, sztandarom organizacji społecznych, banderze wojennej, pogrzebom z asystą honorową harcerze oddają honory przez salutowanie, po zatrzymaniu się i zwróceniu frontem do flagi, sztandaru, bandery lub konduktu pogrzebowego.

3. W czasie oficjalnego grania hymnu państwowego, hymnów innych państw, hymnu ZHA, instruktorzy występujący indywidualnie przyjmują postawę zasadniczą, a jeśli są w nakryciu głowy – salutują. W czasie grania hymnu ZHA, instruktorzy będący bez nakrycia głowy oraz pozostali harcerze, na komendę „do hymnu” kładą prawą rękę na lewej piersi. Po komendzie „po hymnie” wszyscy przechodzą do postawy zasadniczej.

4. W miejscach, w których daną osobę spotyka się kilkakrotnie w krótkich odstępach czasu, honory oddaje się tylko podczas pierwszego spotkania.

5. Jednostki organizacyjne w ugrupowaniu rozwiniętym lub marszowym oddają honory:

- prezydentowi RP,
- prezesowi Rady Ministrów,
- sztandarom wojskowym, sztandarom organizacji społecznych,
- przed Grobem Nieznanego Żołnierza,
- w czasie grania hymnu państwowego, hymnów innych państw, hymnu Harcerstwa Adwentystycznego i podnoszenia lub opuszczania flagi państwowej,
- pogrzebom z asystą honorową.







6. Jednostki organizacyjne oddają honory w ugrupowaniu rozwiniętym i marszowym na komendę prowadzącego kolumnę. Honory oddaje prowadzący kolumnę, poczet sztandarowy, instruktorzy funkcyjni występujący poza szykiem.

## ZASADY MUSZTRY

### 1. WSTĘP

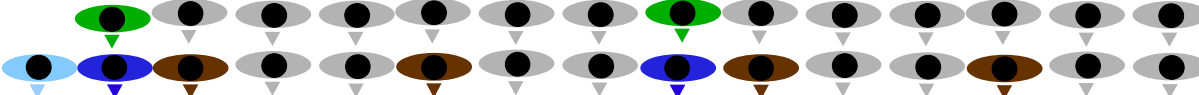
Musztra jest jednym z elementów zbiórek harcerskich. Właściwie stosowana ma istotne znaczenie w harcerskim wychowaniu. Musztra usprawnia działania organizacyjne, stanowi oprawę uroczystości harcerskich. Zwiększa bezpieczeństwo i porządek, wprowadza dyscyplinę.

Objaśnienie: Rysunki schematycznie obrazują harcerzy widzianych od góry, trójkąt wskazuje przód

Bez Funkcji		Drużynowy	
Zastępowy		Przyboczny, Oboźny, Instruktor	
Komendant Chorągwi, zimowiska, obozu, biwaku, członek komendy chorągwi			
Komendant Polski, zimowiska, obozu, biwaku, członek komendy polski			

Zastęp 

Drużyna 

Chorągiew 

### 2. KOMENDA

#### OBJAŚNIENIA – KOMENDA

*Komenda służy do zwięzłego, krótkiego i zrozumiałego wydawania polecenia.*

Budowa komendy:

**zapowiedź** podaje się wyraźnie, głosem donośnym, przeciągając ostatnią zgłoskę, uprzedza ona wykonawców, co nastąpi, – np. „W prawoooo-”, „W lewoooo-”, „ W tyyył-”, „Na przóóód-”, „Całooość-”, „Kolejnooo-”, „Zastępowiii-”, „Dooo-”

**hasło** podaje się po krótkiej przerwie, głośno, wyraźnie, krótko i dobitnie. – np. „ZWROT”, „MARSZ” , „STÓJ”, „BACZNOŚĆ”, „SPOCZNIJ”, „ODLICZ”, „WYSTĄP”, „WSTĄP”, „MELDOWAĆ” jest to znak wykonania

Wyróżniamy komendy:

- proste - składające się z samego hasła
- złożone - składające się z zapowiedzi i hasła

Adresat komendy:

- Drużyna
- Zastęp
- Osoba
- Całość

Pierwszą komendą przed ćwiczeniami z musztry lub przejmując dowodzenie jest zapowiedź: „Na moją komendę...”

Komendą podawaną w celu cofnięcia ostatniej błędnie podanej komendy lub przerwania wykonywania czynności jest hasło: „WRÓĆ”, po którym harcerz wraca do pozycji sprzed podania komendy.

### **Wskazówki:**

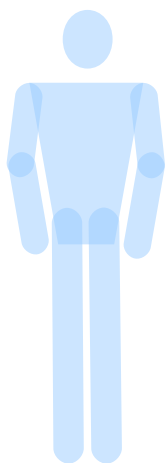
*Komendę wydaje się:*

- W postawie zasadniczej.
- Stając frontem do szyku lub na prawym skrzydle.
- Z miejsca, z którego jest najlepiej odbierana.
- Z takiej odległości by objąć cały szyk wzrokiem.

### **Przykłady:**

- Na moją komendę Całość BACZNOŚĆ,
- W szeregu frontem do mnie ZBIÓRKA.
- SPOCZNIJ.

## **3. MUSZTRA INDYWIDUALNA**



### **3.1. Postawa zasadnicza**

Harcerz stoi nieruchomo. Ciężar ciała spoczywa na obu stopach. Pięty złączone, stopy lekko rozwarte (mniej więcej na szerokość własnej stopy). Brzuch lekko wciągnięty, klatka piersiowa lekko wysunięta przez swobodne cofnięcie ramion. Ramiona na równej wysokości, położone równolegle do linii frontu. Ręce opuszczone swobodnie wzdłuż tułowia, dotykają uda nasadą dłoni oraz złączonymi i wyprostowanymi palcami. Głowa lekko podniesiona, wzrok skierowany na wprost, usta zamknięte.

### **OBJAŚNIENIA – PRZYJĘCIA ROZKAZU POLECENIA**

Przyjmowanie polecenia następuje w postawie zasadniczej, po przyjęciu polecenia harcerz stoi w postawie zasadniczej i mówi głośno i wyraźnie „TAK JEST” dając tym samym do zrozumienia, że zrozumiał treść rozkazu.

### **OBJAŚNIENIA – komendy „BACZNOŚĆ”, czyli postawy zasadniczej**

Postawa zasadnicza wyraża gotowość do przyjęcia, wykonania i podawania komendy.

### **Postawę zasadniczą harcerz przyjmuje:**

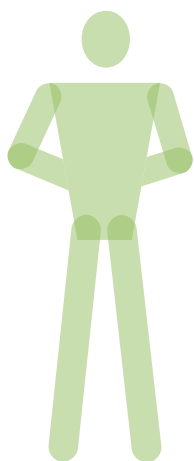
- Na zapowiedź każdej komendy, np. „W prawo – ...”, „Do dwóch – ...”, „W szeregu – ...”.

- Na komendę „BACZNOŚĆ” - stojący w rozproszeniu harcerze wykonują zwrot w kierunku wydającego komendę – frontują.
- W czasie oddawania honorów w miejscu. (Przed oddaniem honoru należy zaakcentować postawę zasadniczą i pozostać w niej do czasu wykonania pozdrowienia skautowego lub salutowania.)
- W czasie meldowania przełożonemu.
- Przy oficjalnym przedstawianiu się.
- Podczas podawania komendy w miejscu.

Gdy zostanie podana komenda BACZNOŚĆ to musi być odwołana Hasłem SPOCZNIJ.

Gdy komenda jest wydana bez hasła BACZNOŚĆ w pozycję Swobodną przechodzi się po wykonaniu polecenia.

### 3.2. Postawa swobodna



Przyjmując postawę swobodną, harcerz odstawia lewą nogę w lewo stając w lekkim rozkroku ze rękami skrzyżowanymi z tyłu tułowia.

W tej postawie harcerz może poprawiać umundurowanie,

Do postawy swobodnej harcerz przechodzi:

- gdy polecenie nie było poprzedzone hasłem „BACZNOŚĆ” – po wykonaniu zadania,
- gdy polecenie było poprzedzone hasłem „BACZNOŚĆ” – po komendzie „SPOCZNIJ”.

### 3.3. Meldowanie

Meldowanie polega na przekazaniu zwięzłej, krótkiej, treściwej informacji o stanie liczbowym zastępu, drużyny, wykonanym zadaniu, celu przybycia, zgodnie z zasadą – minimum słów, maksimum treści.

Przykłady:

„Czuwaj Marana Tha! druhu komendancie, drużynowy Tomasz Kapała melduje drużynę „Wilki” w komplecie po grze harcerskiej”;

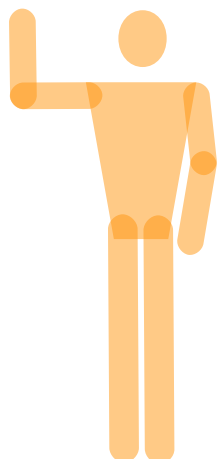
„Czuwaj Marana Tha! druhu instruktorze, zastępowy Karol Głowacki melduje zastęp „Zawodowcy” na apelu, stan 8, zgodny”.

#### Wskazówki:

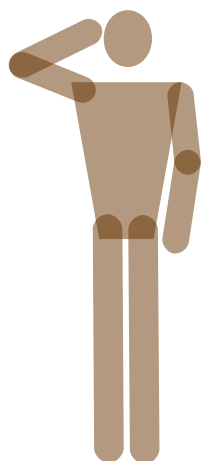
- Kiedy nie jest możliwe rozpoznanie funkcji (w pierwszej kolejności) bądź stopnia przyjmującego meldunek, zwracamy się „Druhu instruktorze, ...”.
- Podczas meldowania przełożonemu, który zna meldującego, można złożyć meldunek bez podawania swojej funkcji, imienia, nazwiska i przydziału służbowego, np. „Czuwaj Marana Tha! druhu drużynowy, melduję patrol 33 DH gotowy do zajęć, stan 6”.

### 3.4. Oddawanie honorów w miejscu

Honory oddaje się w postawie zasadniczej.



- **Będąc bez nakrycia głowy (pozdrowienie skautowe)** harcerz zwraca głowę w kierunku przełożonego, jednocześnie wznosząc prawą rękę zgiętą w łokciu do wysokości barku. Dłoń ułożona przodem, z kciukiem położonym na paznokciu małego palca, z trzema palcami środkowymi uniesionymi w górę.



- **W nakryciu głowy (salut)** harcerz zwraca głowę w kierunku przełożonego, jednocześnie podnosząc najkrótszą drogą prawą rękę do daszka. Palec wskazujący i środkowy powinny być wyprostowane i złączone, pozostałe palce złączone i przyciśnięte kciukiem.

Wystającą część palca środkowego przykładają się:

- do brzegu daszka nakrycia głowy,
- do obrzeża beretu/furażerki,

nad zewnętrznym kątem prawego oka. Dłoń zwrócona ku przodowi, łokieć na prawo skos.



Po oddaniu honoru harcerz opuszcza energicznie rękę w dół z jednoczesnym zwrotem głowy na wprost.

**Jeżeli harcerz ma niesprawną prawą rękę**, to w celu oddania honoru przyjmuje postawę zasadniczą, frontuje i wykonuje energiczny skłon głowy.

Harcerz/instruktor przyjmujący honory ma obowiązek na nie odpowiedzieć.

### 3.5. Zwroty w miejscu

Zwroty w miejscu wykonuje się na komendę “W prawoooo-..., lewooo -..., tyyył – ZWROT”. Na zapowiedź komendy harcerz przyjmuje postawę zasadniczą. Na hasło “ZWROT” wykonuje obrót na dwa tempa, po wykonaniu komendy przechodzi się do postawy swobodnej.

Przy zwrocie w lewo:

tempo pierwsze – obrót na obcasie lewego buta i na czubku prawego buta,  
tempo drugie – najkrótszą drogą dostawia energicznie nogę pozostawioną w tyle.

Przy zwrocie z prawo:

tempo pierwsze – obrót na obcasie prawego buta i na czubku lewego buta,



tempo drugie – najkrótszą drogą dostawia energicznie nogę pozostawioną w tyle.

Zwrot w tył:

tempo pierwsze – obrót na obcasie lewego buta i na czubku prawego buta,

tempo drugie – najkrótszą drogą dostawia energicznie nogę pozostawioną w tyle.

Wskazówki:

- zwrot w tył wykonuje się tylko przez lewe ramię,
- zwrot w tył robimy też po złożeniu i przyjęciu meldunku i oddaniu honorów.

## 4. MUSZTRA ZESPOŁOWA

### 4.1. SZYK – rodzaje i elementy

Szyk jest to regulaminowe ustawienie harcerzy w celu uporządkowania działań.

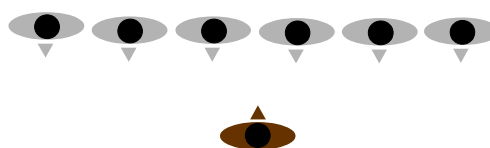
Rodzaje szyku:

- **Zbiórkowy** przygotowujący do wspólnej pracy lub wykonania jakiegoś zadania: np. **szereg** – harcerze stają jeden obok drugiego, **dwuszereg**, **trójszereg** itp.
- **Marszowy** przygotowujący do marszu: **rząd** - harcerze stają jeden za drugim, **kolumna dwójkowa** - jedna para za drugą, **kolumna trójkowa** itp.

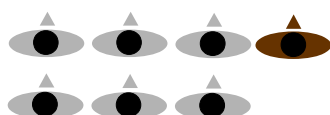
Szyk zbiórkowy, Szereg



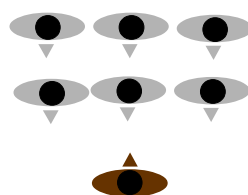
Szereg frontem do prowadzącego



Szyk zbiórkowy, Dwuszereg



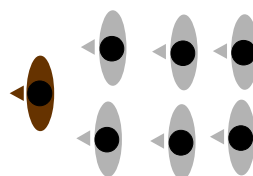
Dwuszereg frontem do prowadzącego



Szyk marszowy, rząd



Szyk marszowy, kolumna dwójkowa



Elementy szyku:

- front – kierunek ustawienia harcerzy
- skrzydło – prawe i lewe zakończenie szyku
- odstęp – oddalenie między harcerzami wzdłuż frontu
- odległość – oddalenie między harcerzami w głąb szyku

- czoło kolumny – przednia część kolumny
- koniec kolumny – tylna część kolumny
- kierunkowy – harcerz, do którego pozostali równają i dostosowują swój ruch. Jest to harcerz na prawym skrzydle czoła kolumny. Drużynowy może wyznaczyć na kierunkowego harcerza zajmującego inną pozycję, np. na lewym skrzydle albo przed szykiem. Do kierunkowego pozostali równają i dostosowują swój ruch.
- zamykający – harcerz maszerujący jako ostatni. Jest to harcerz znajdujący się w ostatnim szeregu kolumny, na lewym skrzydle. Drużynowy może wyznaczyć innego zamykającego i polecić mu zajęcie innej pozycji, np. tuż za szykiem.

#### 4.2 Wykonywanie zbiórek.

Zbiórkę zarządza się w celu ustawienia harcerzy w szyk i przygotowania ich do wykonania wspólnego zadania, wydania polecenia.

Na komendę „Drużyna/zastęp – BACZNOŚĆ” wywołana grupa:

- przyjmuje postawę zasadniczą, jeżeli stoi w szyku,
- przyjmuje postawę zasadniczą i frontuje, w kierunku osoby wydającej komendę, jeżeli stoi w rozproszeniu.

Na hasło „ZBIÓRKA” (należy pamiętać o komendzie „spocznij”), harcerze szybkim krokiem podążają na wskazane miejsce i ustawiają się w odpowiednim szyku w postawie zasadniczej po ustawieniu się w szyku, przechodzą do postawy swobodnej.

Np.: „Obóz Pathfinder BACZNOŚĆ! W dwuszeremu frontem do mnie ZBIÓRKA! SPOCZNIJ!”.

Zbiórka w szyku zbiórkowym:

- „W szeregu, frontem do mnie ZBIÓRKA.” Harcerze ustawiają się frontem do prowadzącego, na 3 kroki przed nim.
- „W szeregu ZBIÓRKA.” Harcerze ustawiają się po lewej stronie prowadzącego.

Zbiórka w szyku marszowym:

- „W rzędzie za mną ZBIÓRKA.” Harcerze ustawiają się gęsiego za prowadzącym.
- „W kolumnie dwójkowej za mną ZBIÓRKA.” Harcerze ustawiają się dwójkami za prowadzącym.

Zbiórka w marszu w szyku marszowym:

- „W rzędzie, za mną, w marszu – ZBIÓRKA”,
- „W kolumnie dwójkowej za druhem komendantem w marszu – „ZBIÓRKA”.

Wykonywanie zbiórek:

- w miejscu
- w marszu

Miejsca zbiórek:

- przed namiotami
- na drodze
- na placu apelowym
- za mną
- za dh. Tomaszem Skowyrnym
- za dh. Komendantem

Kierunek zbiórek:

- frontem do mnie
- frontem do bramy
- frontem do jeziora

Wysokość zbiórek:

- prawe skrzydło na wysokości słupa
- czołem kolumny na wysokości bramy

Szyk zbiórek:

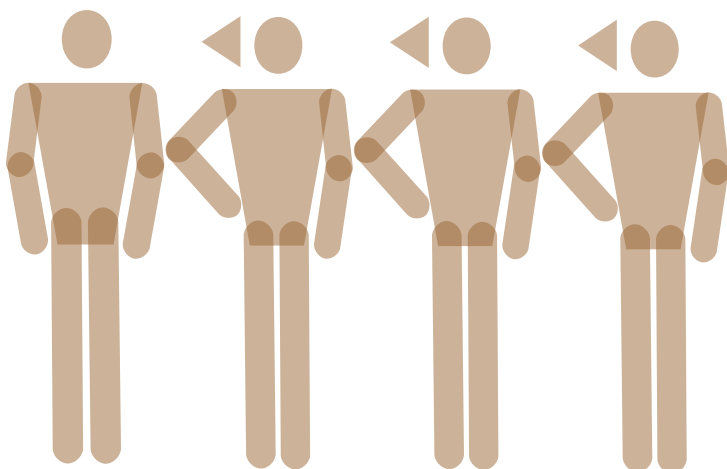
- szereg
- dwusereg
- zastępami
- drużynami
- patrolami
- od najstarszego do najmłodszego
- od największego do najmniejszego

NP.: „W trójszeregu, na drodze, frontem do bramy, prawe skrzydło na wysokości słupa – ZBIÓRKA”.

Wskazówki:

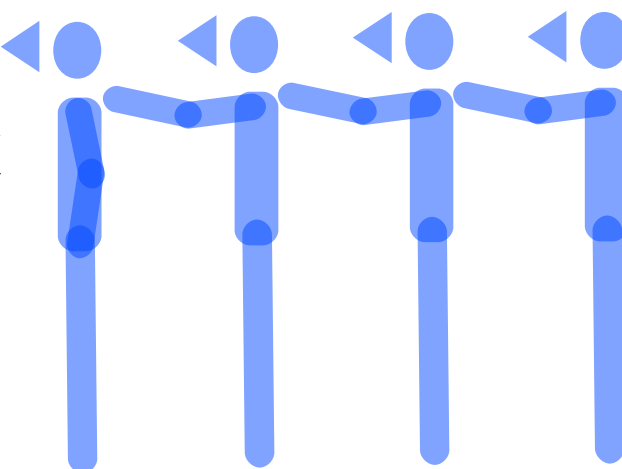
- Po podaniu zapowiedzi, np. „W szeregu, frontem do mnie”, wydający komendę może przemieścić się na miejsce, gdzie ma stanąć drużyna, wskazać ręką miejsce zbiórki i dalej w postawie zasadniczej podaje hasło „ZBIÓRKA”.
- Przy podaniu zapowiedzi „Za druhem...” – można wskazać druha, za którym grupa ma maszerować i dalej w postawie zasadniczej podaje się hasło „MARSZ”.
- Hasło „ZBIÓRKA” należy podawać tak, aby harcerze szybko zareagowali na podaną komendę. Istotne jest szybkie przemieszczenie się harcerzy na miejsce zbiórki i ustawienie się w postawie zasadniczej, natomiast poprawienie szyku uzyskujemy kolejnymi komendami po przejściu do postawy swobodnej.

### 4.3. Równanie i krycie



**Równanie** – ustawienie harcerzy – każdy szereg w jednej linii do prawoskrzydłowego, z zachowaniem kilkucentymetrowych odstępów. Odstęp w sposób praktyczny mierzy się szerokością dłoni na wysokości łokcia w pozycji swobodnej.

**Krycie** – ustawianie harcerzy w rzędzie, w jednej linii, w odległości ok. 1 metra. Odległość w sposób praktyczny mierzy się wyciągnięciem wyprostowanej ręki przez harcerza stojącego na prawym skrzydle, do pleców harcerza którego kryje. Reszta równa do prawoskrzydłowego.



Harcerze stający w szyku powinni wyrównać i pokryć samoczynnie po przybyciu na zbiórkę, lub na komendę „Równaj w prawo”, „Pokryj, wyrównaj”.

#### 4.4. Odliczanie

W celu stwierdzenia stanu liczbowego grupy podajemy komendę „Kolejno – ODLICZ”. Liczenie odbywa się od prawego skrzydła do lewego w szyku zbiórkowym i od czoła do ogona prawego rzędu szyku marszowego. Osoba podająca ostatnią liczbę, jeżeli szyk jest niepełny, powinna dodać głośno – „Niepełny”.

**W celu przygotowania grupy do zmiany szyku podajemy komendę „Do dwóch/trzech – ODLICZ”.**

Po podaniu komendy „... – ODLICZ” harcerze pierwszego szeregu szyku zbiórkowego zwracają głowy w prawo, z wyjątkiem prawoskrzydłowego. Prawoskrzydłowy zaczyna odliczanie zwracając głowę w lewo i podaje „RAZ”. Pozostali odliczający zwracają energicznie głowy z prawej na lewą stronę, podając kolejne liczby, po czym zwracają głowę na wprost i przyjmują postawę swobodną. Harcerze kolejnych szeregów zwracają uwagę na podaną przez ich poprzedników liczbę, która także ich dotyczy, i wraz z nimi przyjmują postawę swobodną.

Odliczanie w szyku marszowym odbywa się poprzez zwrot głowy w lewo i podanie liczby do tyłu, do kolejnego harcerza w rzędzie. Pozostałe elementy analogicznie jak w szyku zbiórkowym. Ostatni odliczający podaje głośno liczbę w kierunku wydającego komendę. Przy komendzie „Kolejno – ODLICZ”, jeżeli szyk jest niepełny, lewoskrzydłowy/zamykający ostatniego szeregu, po odliczeniu, zwraca głowę w kierunku wydającego komendę i głośno melduje – „dwadzieścia NIEPEŁNY”.

W celu dokonania odliczenia grupy nie jest konieczne wychodzenie przed szyk. Dowodzący może wykonać wykrok z jednoczesnym zwrotem w lewo, stojąc pod kątem prostym do szyku.

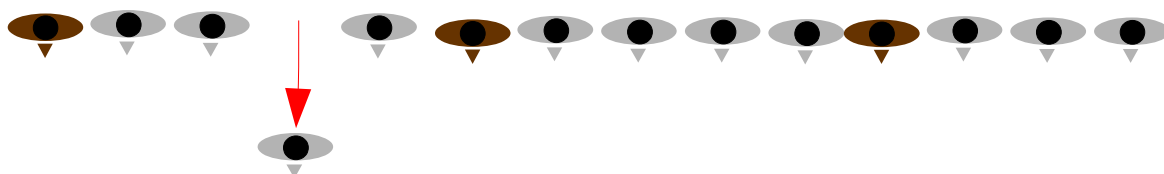
#### 4.5. Występowanie i wstępowanie

Harcerz wywołany z szyku w miejscu przyjmuje postawę zasadniczą i odpowiada „JESTEM”.

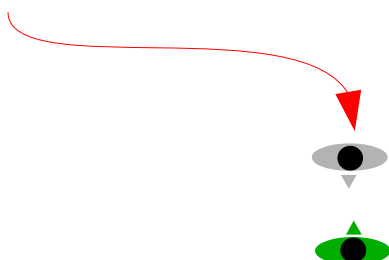
Wywołanie osoby z szyku następuje przez komendę:  
„Całoość BACZNOŚĆ dh. Marcin Kostowski WYSTĄP, SPOCZNIJ.”



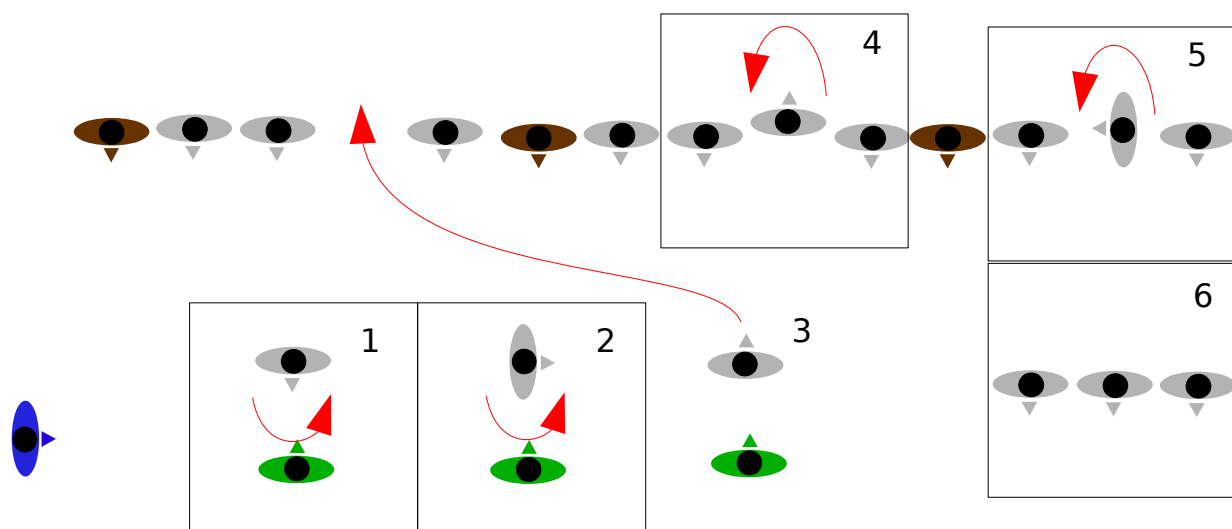
Na hasło „WYSTĄP” wywołany harcerz występuje 3 kroki na wprost przed szyk, przyjmuje postawę swobodną, i czeka, jaka będzie następna komenda.



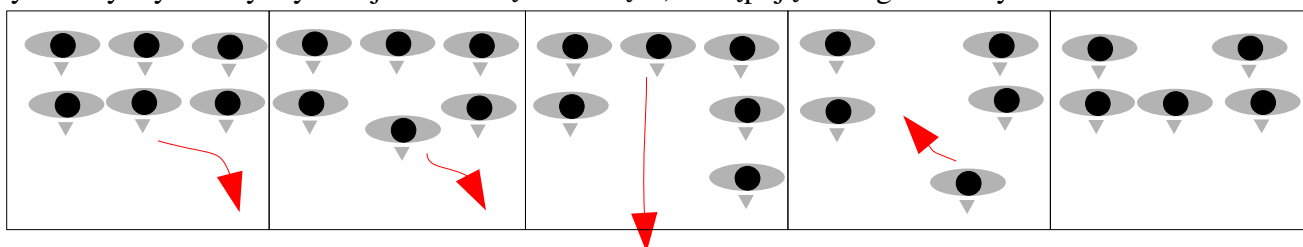
Na hasło „DO MNIE” harcerz, który wystąpił przyjmuje postawę zasadniczą i najkrótszą drogą podchodzi do wskazanego miejsca lub osoby, staje 3 kroki przed prowadzącym w pozycji zasadniczej, oddaje honory i melduje się. Po odebraniu informacji, rozkazu, polecenia, harcerz na pytanie przełożonego czy zrozumiał odpowiada „TAK JEST”. Przełożony odpowiada „Dziękuję WSTĄP” i oddaje honory.



Na hasło „WSTĄP” i po oddaniu honorów, harcerz, robi w tył zwrot przez lewe ramię i najkrótszą drogą wchodzi do szeregu, (pięty na wysokości pięt szyku) i robi w tył zwrot, zajmując swoje miejsce w szyku w odpowiedniej postawie.



Po wystąpieniu harcerza wywołanego z pierwszego szeregu, jego miejsce w szyku zajmuje harcerz z drugiego szeregu. Harcerz wywołany z drugiego szeregu wykonuje mały krok lewą nogą i dotyka swego poprzednika, który wykonuje krok na skos, w prawo do przodu (w uzasadnionych sytuacjach w lewo do przodu). Wywołany wykonuje drugi, mały krok równając się z pierwszym szeregiem, i występuje. W tym czasie poprzednik wraca na swoje miejsce wykonując krok w skos, w lewo do tyłu. Gdy wywołany wykonuje komendę „WSTĄP”, następują analogiczne czynności.



Przykładowe komendy do wystąpienia z szyku:

Dla jednej osoby:

- „Całoość BACZNOŚĆ, Druh Karczewski, – WYSTĄP, SPOCZNIJ”,

Dla grupy harcerzy:

- „Całoość BACZNOŚĆ, Wyróżnieni, – WYSTĄP, SPOCZNIJ”,
- „Całoość BACZNOŚĆ Wyczytani, – WYSTĄP, SPOCZNIJ”.

Reguła trzech kroków na samo hasło „WYSTĄP” nie obowiązuje w przypadkach, kiedy nie jest możliwe zachowanie tej odległości. Wówczas wystarczą dwa, a nawet jeden krok, w zależności od sytuacji.

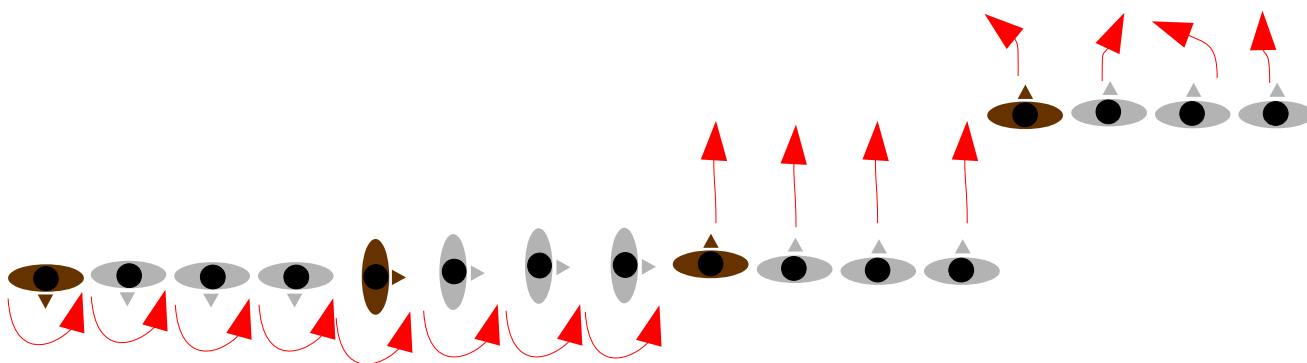
Harcerze z pierwszego szeregu oraz z drugiego – nie stojący obok siebie – występują jednocześnie. Harcerze z drugiego szeregu – stojący obok siebie – występują kolejno, zaczynając od prawego. Na komendę „WSTĄP” harcerze wracają na swoje miejsca jednocześnie lub w kolejności występowania z szyku. Przy wywołaniu harcerza z czoła lub z drugiego szeregu szyku marszowego następują czynności takie jak przy występowaniu z szyku zbiórkowego. Harcerz wywołany z trzeciego (lub dalszego) szeregu szyku zbiórkowego/marszowego na komendę „WYSTĄP” przechodzi za plecami harcerzy swojego szeregu, na prawą stronę szyku. Następnie, maszerując wzdłuż skrzydła/kolumny, występuje przed front/czoło szyku. Harcerz może przejść na lewą stronę szyku na wskazanie prowadzącego lub, jeżeli będzie to zdecydowanie krótsza droga do wystąpienia. Wstępowanie w ww. przypadkach następuje analogicznie do występowania.

#### 4.6. Rozejście się

Komendę „ROZEJŚĆ SIĘ” można podać w każdym szyku, w miejscu lub w marszu. Prowadzący może w zapowiedzi podać kierunek lub miejsce, gdzie harcerze po rozejściu powinni się udać.

Na komendę „ROZEJŚĆ SIĘ” harcerze opuszczają szyk w dowolnym kierunku.

Na komendę „W tyyył – ROZEJŚĆ SIĘ” harcerze stają w postawie zasadniczej wykonują zwrot w tył, przez lewe ramię, Wykonują trzy kroki na wprost, przychodzą w postawę swobodną i rozchodzą się w dowolnym kierunku.



Prowadzący może podać precyzyjnie – kierunek lub miejsce, gdzie harcerze po rozejściu mają się udać, np.: „W kierunku lasu – ROZEJŚĆ SIĘ”, „Do namiotów – ROZEJŚĆ SIĘ”, „Do wyznaczonych zadań – ROZEJŚĆ SIĘ”.

W przypadku zbiórki większej liczby harcerzy, prowadzący może podać komendę: „Zastępowi/Drużynowi/Komendanci odprowadzić zastępy/drużyny/chorągwie do zajęć”. Po tej komendzie Zastępowi/Drużynowi/Komendanci przejmują dowodzenie nad swoimi jednostkami.

#### 4.7. Przesunięcie szyku.

Aby przesunąć szyk do przodu, podajemy komendę: „Drużyna, krok (liczba kroków), na wprost – MARSZ”.

W celu przesunięcia szyku do tyłu podajemy komendę: „Drużyna, krok w tył – MARSZ”.

Aby przesunąć szyk w bok lub kilka kroków w tył, należy przed podaniem ww. komendy zmienić front szyku.

W celu przesunięcia szyku na odległość większą niż krok podajemy komendę:

„Drużyna X kroków na wprost – MARSZ”

lub

„Drużyna na wprost – MARSZ”, „STÓJ”.

Aby przesunąć szyk w tył na odległość większą niż krok, należy podać komendy:

„W tył – ZWROT”, „X kroków na wprost – MARSZ”, „W tył – ZWROT” lub powtarzać kilkakrotnie komendę „Krok w tył – MARSZ”. Krok w tył wykonuje się lewą nogą.

Aby przesunąć szereg w bok, podajemy komendy:

„W prawo/lewo – ZWROT”

„X kroków na wprost – MARSZ” lub „Na wprost – MARSZ”, „STÓJ”,

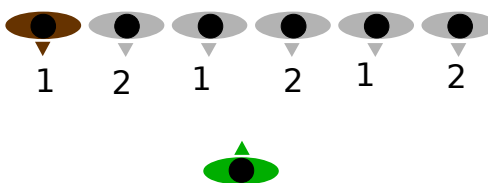
„W prawo/lewo – ZWROT”.

#### 4.8. Zmiana szyku

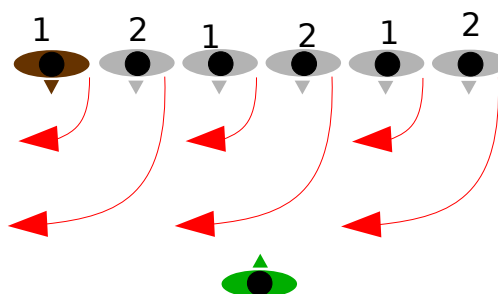
##### W miejscu

- z szyku **zbiórkowego** w **szereg marszowy** i odwrotnie można przejść na komendę „W prawo/lewo – ZWROT”,
- z **szeregu** w **kolumnę dwójkową/trójkową** – „Dwójki/trójki, w prawo – TWÓRZ”,  
Harcerze, na których podczas odliczania wypadła liczba jeden, wykonują w prawo zwrot. Oznaczeni liczbą dwa (trzy) wykonują lewą nogą wykrok w przód, w prawo skos, z jednoczesnym zwrotem w prawo; energicznie dostawiając prawą nogę do lewej, stają na lewo od swych poprzedników.

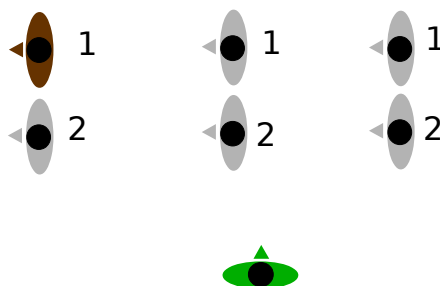
- Tworzenie kolumny dwójkowej z szeregu, rozpoczyna się od odliczenia do dwóch



- Dwójki w prawo twórz

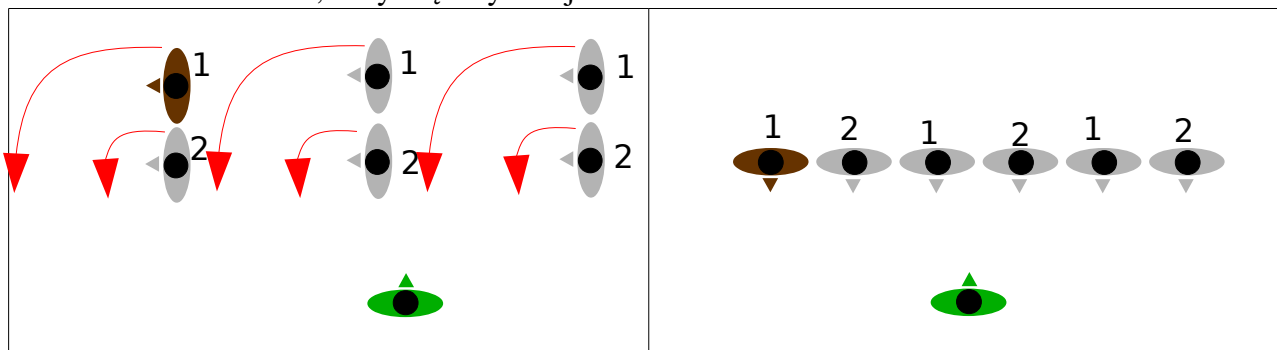


- Dwójki w prawo twórz

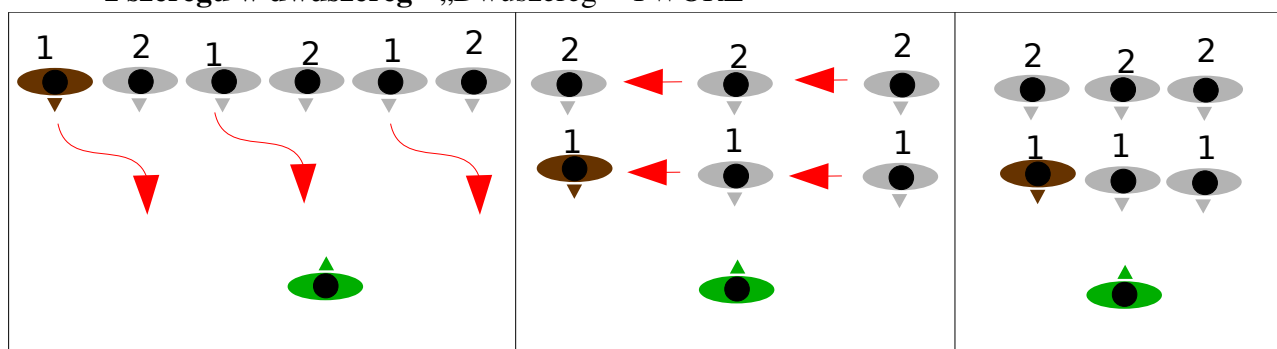




- z kolumny dwójkowej/trójkowej w szereg – „Szereg, w lewo – TWÓRZ”, prawy rząd (oraz środkowy) wykonuje wykrok prawą nogą w przód, w lewo skos, z jednoczesnym zwrotem w lewo, lewy rząd wykonuje w lewo zwrot.



- z szeregu w dwuszereg - „Dwuszereg – TWÓRZ”



## W marszu

- z kolumny dwójkowej w rząd – „Rząd – TWÓRZ”, harcerze z lewego rzędu przesuwają się za swych prawych sąsiadów, nie przerywając marszu i zachowując prawidłową odległość.
- z rzędu w kolumnę dwójkową – „Dwójki – TWÓRZ”, harcerze tworzą kolumnę dwójkową od czoła na zasadzie przechodzenia w przód na lewo od swych poprzedników.

## 4.9. Marsz i zatrzymanie

### Komenda „MARSZ”

Marsz rozpoczyna się z postawy zasadniczej lewą nogą. Poprzedza go komenda, np.:

- „Zastęp za mną – MARSZ”,
- „Patrol, kierunek plac apelowy – MARSZ”,
- „Drużyna, kierunek w tył na lewo – MARSZ”.

Pierwsze trzy kroki (o ile to możliwe) wykonuje się na wprost, a następnie w nakazanym kierunku. Sposób rozpoczęcia marszu (powolny czy energiczny z przytupem) zależy od okoliczności (chłopcy czy dziewczęta, z plecakami czy bez itd.) i powinien być wyrażony przez odpowiednio zaakcentowaną komendę przez prowadzącego.

Kierunek marszu zmienia się na komendę: „Kierunek w prawo/lewo/skos MARSZ” lub według wskazanego miejsca w terenie, np. „Kierunek most MARSZ”.

W celu przejścia do kroku równego/dowolnego podajemy komendę: „Równy/dowolny – KROK”. Tempo marszu zmienia się na komendy: „Szybszy – krok”, „Wolniejszy – krok”, w celu wykonania przejścia do biegu „Drużyna, biegiem – MARSZ”.

Harcerze maszerują krokiem dowolnym, równym i defiladowym. Krok równy polega na tzw. maszerowaniu w nogę, czyli stawianiu przez grupę w tym samym czasie tej samej nogi. Można

przy tym wspomóc osiągnięcie kroku równego przez akcentowanie gwizdkiem lub głosem („Lewa”) stawianej lewej nogi.

Krok defiladowy stosujemy podczas uroczystości z ceremoniałem.

Marsz w miejscu polega na podnoszeniu i opuszczaniu na przemian prawej i lewej nogi, np. celem wyrównania tempa marszu podczas chwilowego zatrzymania. Komendę „W miejscu – MARSZ” można podać grupie zarówno rozpoczynającej marsz, jak i będącej w ruchu.

## Komenda „STÓJ”

„Drużyna – STÓJ”. Po zapowiedzi, harcerze zaczynają maszerować krokiem równym, a po hasła wydanym na lewą nogę wykonują jeszcze jeden krok. Dalej przystawiają energicznie lewą nogę, po czym przyjmują postawę swobodną.

Na komendę „Czoło – STÓJ” maszerujący na czele (dowolnym krokiem) zatrzymują się. Następni harcerze dochodzą do poprzedników i zatrzymują się z zachowaniem regulaminowej odległości, przyjmując postawę swobodną.

Na komendę „Stawaj w lewo/prawo” czoło kolumny zatrzymuje się, wykonuje w lewo/prawo zwrot i przyjmuje postawę swobodną. Następni harcerze, podchodząc do poprzedników, wykonują te same czynności z zachowaniem odpowiednich odstępów, odległości, równania i krycia.

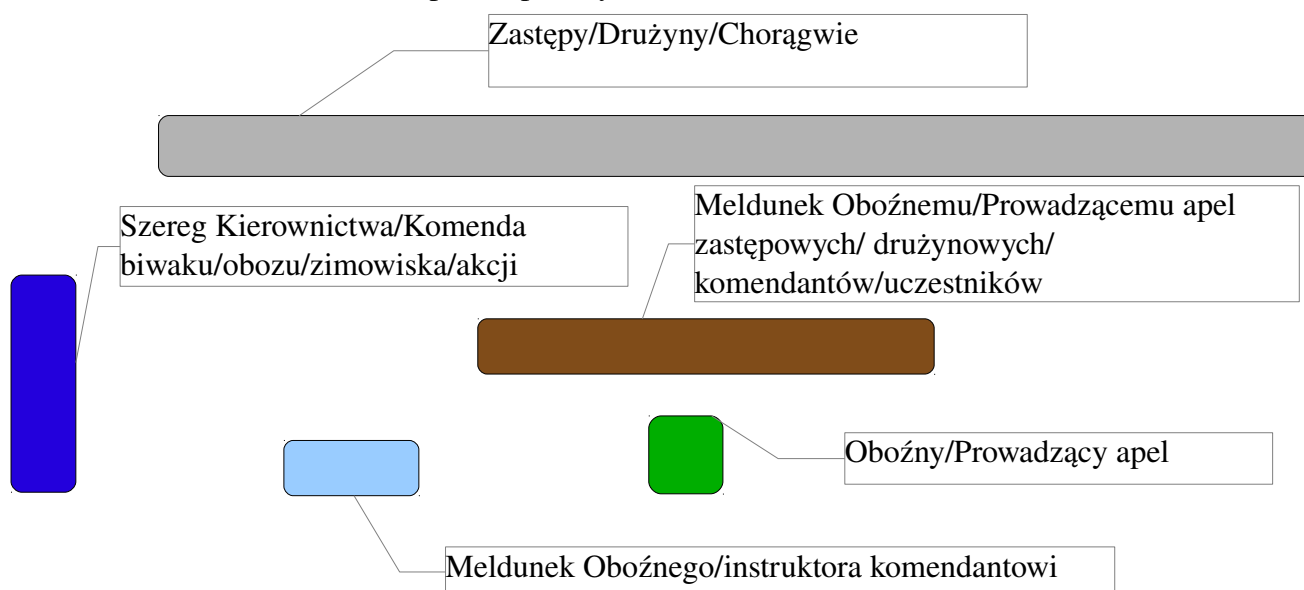
## 5. Apel drużyny/obozu

Plac Apelowy to wyznaczone miejsce, na którym odbywa się apel.

Szyk do apelu: Szereg Kierownictwa obozu/Kadry stoi prostopadle na prawym skrzydle szeregu zastępów/drużyn. Instruktor (obożny) prowadzący apel stoi na prawym skrzydle prostopadle do szeregu Komendy obozu/Kadry na środku szyku zastępów/drużyn.

### Przebieg Apelu:

- **Prowadzący Apel** podaje komendę: Drużyna na moją komendę (Obóz Pathfinder) BACZNOŚĆ, zbiórka na placu apelowym, SPOCZNIJ,

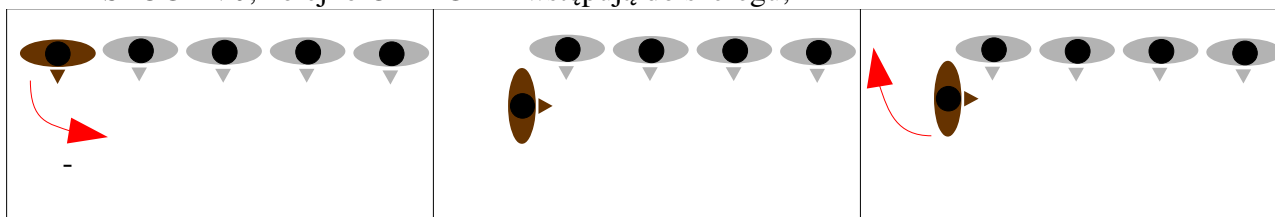


- **Zastępy/Drużyny** Szybkim krokiem ustawiają się na placu apelowym,
- Jeśli jest taka potrzeba i szyk jest nieprawidłowy **prowadzący apel** podaje komendę: „RÓWNAJ W PRAWO” lub „POKRYJ WYRÓWNAJ”

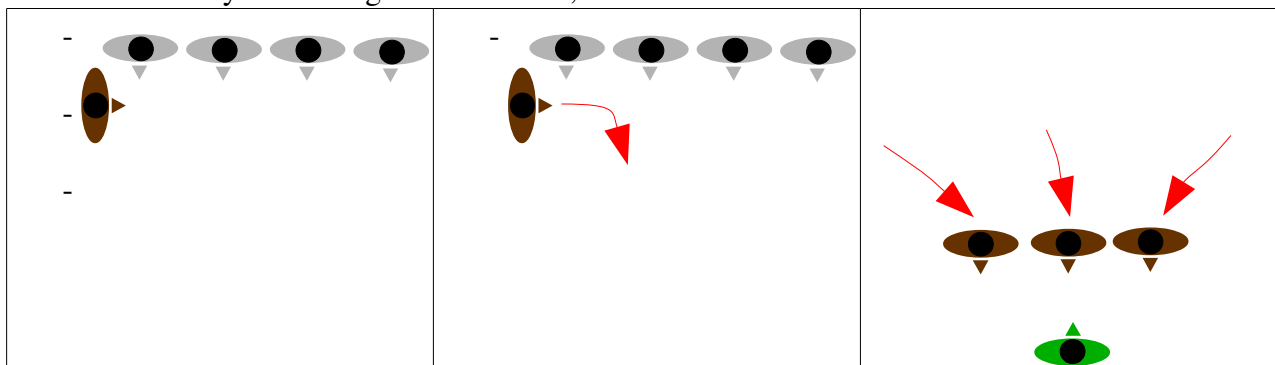


### Meldowanie zastępów

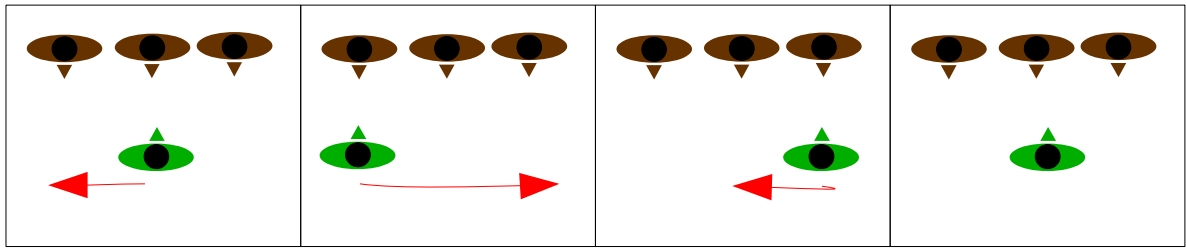
- **Prowadzący Apel** podaje komendę: BACZNOŚĆ, zastępowi przygotować zastępy do meldowania, SPOCZNIJ,
- **Zastępowi** wykonują krok w skos, w lewo robiąc jednocześnie zwrot w lewo stając prostopadle do zastępu na początku prawego skrzydła wydają komendę przygotowującą zastęp do meldowania i jeśli jest taka konieczność komendę do odliczenia: „BACZNOŚĆ, SPOCZNIJ, kolejno ODLICZ” i wstępują do szeregu,



- **Prowadzący Apel** podaje komendę: „BACZNOŚĆ zastępowi meldować SPOCZNIJ”,
- **Zastępowi** wykonują krok w skos, w lewo robiąc jednocześnie zwrot w lewo stając prostopadle do zastępu na początku prawego skrzydła wydają komendę: „BACZNOŚĆ, na wprost do raportu patrz”, następnie wykonują zwrot w stronę prowadzącego apel i najkrótszą drogą maszerują w jego kierunku, tworząc wraz z innymi zastępowymi szereg ustawiony w postawie zasadniczej frontem do prowadzącego apel tak, aby był on na wprost środka szyku w odległości 3 kroków,

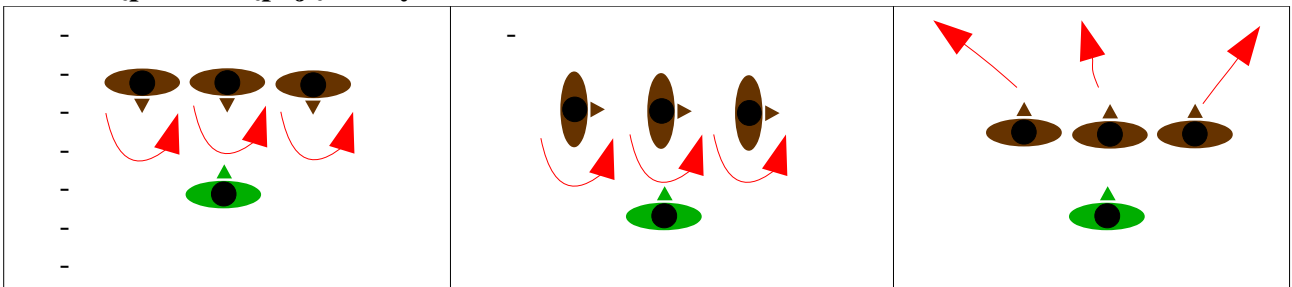


- **Prowadzący apel** rozpoczyna oddawanie honorów z pozdrowieniem Czuwaj Marana Tha!
- **Zastępowi** jednocześnie oddają honory z pozdrowieniem Czuwaj Marana Tha!
- **Prowadzący apel** przechodzi (marsz i zwroty, jeśli jest więcej niż 3 zastępowych) na prawe skrzydło szeregu zastępowych, rozpoczyna odbieranie meldunku od zastępowego na prawym skrzydle, następnie przechodzi bokiem jednocześnie żegnając się (oddając honory)

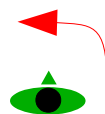


- z zastępowym, który złożył meldunek i witając się z kolejnym zastępowym, na lewe skrzydło, po odebraniu meldunku od ostatniego zastępowego przechodzi (marsz i zwroty, jeśli jest więcej niż 3 zastępowych) na środek szyku zastępowych, po jednoczesnym oddaniu honorów i pozdrowieniu Czuwaj Marana Tha!, podaje komendę „raport WSTĄP”.

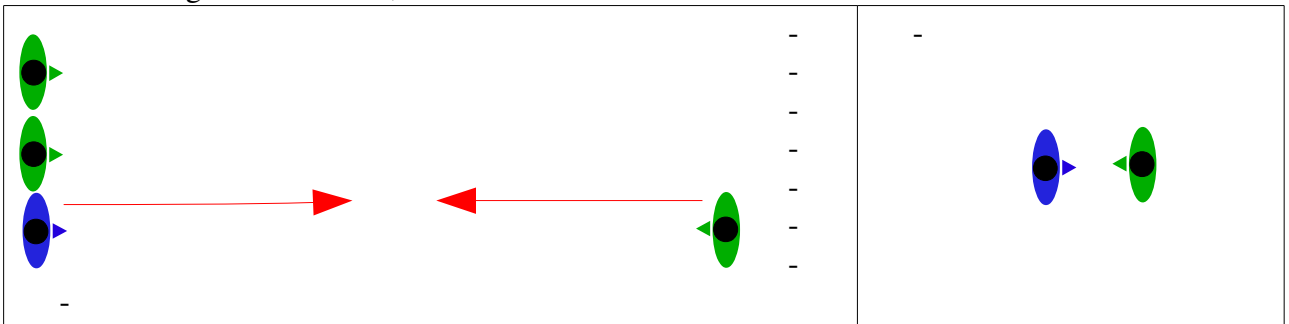
**Zastępowi wstępują do szyku**



- **Zastępowi** po wstąpieniu do szyku wykonują krok w skos, w lewo robiąc jednocześnie zwrot w lewo stając prostopadłe do zastępu na początku prawego skrzydła wydają komendę: „SPOCZNIJ”,
- **Prowadzący apel** wydaje komendę: „Całoość BACZNOŚĆ na wprost do raportu patrz”, następnie robi w lewo zwrot i podchodzi do komendanta, jednocześnie komendant występuje w kierunku prowadzącego apel,

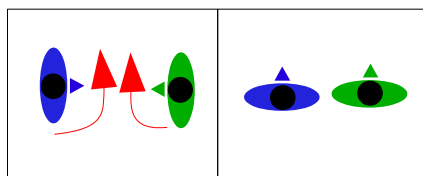


- **Prowadzący apel i Komendant** zatrzymują się w połowie drogi frontem do siebie w odległości 2 kroków,

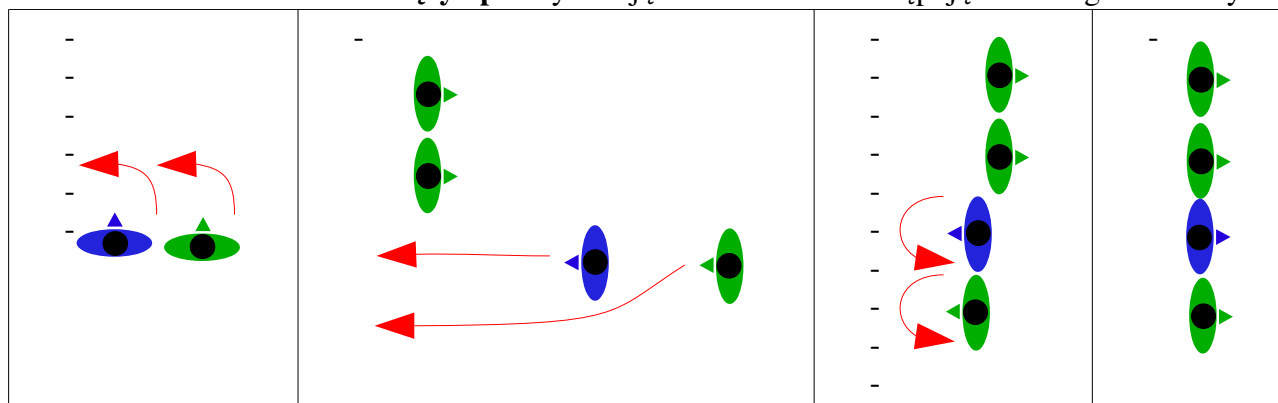


- **Prowadzący apel** składa meldunek komendantowi o stanie osób na apelu. Po przyjęciu meldunku następuje oddanie sobie honorów, wykrok prawą nogą w celu uściśnięcia sobie prawej ręki,

**Komendant i Prowadzący apel** frontują do szeregu zastępów/drużyn,



- **Prowadzący apel** wydaje komendę: „SPOCZNIJ”,
- **Prowadzący apel** wydaje komendę: „Całość BACZNOŚĆ”,
- **Komendant** pozdrawia harcerzy: „Druhny i Druhowie, Czuwaj Marana Tha!”,
- **Całość** odpowiada na pozdrowienie: Czuwaj Marana Tha! družno Komendantko”,
- **Prowadzący apel** wydaje komendę: „SPOCZNIJ”,
- **Komendant i Prowadzący apel** wykonują w lewo zwrot i wstępują do szeregu komendy.



Flaga

- **Prowadzący apel** wydaje komendę: „Całość BACZNOŚĆ! druż Kuba Michalski do wciągnięcia/ściągnięcia flagi WYSTĄP, SPOCZNIJ”,
- **Druż Michalski**: występuje,
- **Prowadzący apel** wydaje komendę: „Do FLAGI”,
- **Druż Michalski**: po przyjsciu do flagi i sprawdzeniu czy wszystko działa jak należy staje w pozycji zasadniczej i mówi: „GOTÓW”,
- **Prowadzący apel** wydaje komendę: „DO hymnu”,
- **Zastępy/Drużyny** na zapowiedź „DO” przyjmują postawę zasadniczą, następnie na komendę „hymnu” Komenda/Drużynowi/Instruktorzy będący w nakryciu głowy – salutują, pozostali harcerze kładą prawą rękę na lewej piersi,
- **Prowadzący apel** po wciągnięciu/ściągnięciu flagi i zakończeniu śpiewania hymnu wydaje komendę: „PO hymnie!”,
- **Całość** po zapowiedzi „PO” przechodzi do postawy zasadniczej, następnie po komendzie „hymnie” przechodzi do postawy swobodnej.
- **Prowadzący apel** wydaje komendę: „druż Kuba Michalski WSTĄP”
- **Druż Michalski**: oddaje honory fladze i po wykonanie zwrotu w tył przez lewe ramię wstępuje na swoje miejsce do szeregu.

#### Odczytanie Rozkazu komendanta

- **Prowadzący Apel** występuje z szeregu komendy i staje na środku szyku,
- **Prowadzący Apel** wydaje komendę: „Całoość BACZNOŚĆ”, po czym odczytuje nagłówek rozkazu z jego datą i wydaje komendę: „SPOCZNIJ”,
- **Prowadzący Apel** odczytuje rozkaz, po czym wydaje komendę: „Całość BACZNOŚĆ”, Czuwaj Marana Tha! Rozkaz podpisał Komendant dh. ..., „SPOCZNIJ”.

#### Zakończenie

- **Prowadzący Apel** wydaje komendę: „Całoość BACZNOŚĆ skargi, wnioski, zażalenia, raport, raport karny, chorzy WYSTĄP! SPOCZNIJ”,
- Po odebraniu ewentualnych meldunków **Prowadzący Apel** wydaje komendę: „Całość BACZNOŚĆ! Zastępowi odprowadzić zastępy do zajęć, SPOCZNIJ”.

Przed rozpoczęciem apelu prowadzący może wydać komendę „Zastępowi – poprawić zastępy do apelu”, co zobowiązuje zastępowych do dokonania poprawy umundurowania zastępu.

Wieczne apele mają za zadanie ściągnięcie flagi, dlatego są zazwyczaj pozbawione meldowania i odczytania rozkazu.